
Naruszewicza Adama

Dzielnice: Mokotów

Osiedla: Wierzbno

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1926

Opis

Adam Naruszewicz (1733-1796) - ojciec polskiego klasycyzmu, poeta i historyk, biskup smoleński i łucki. Ukończył szkołę jezuitów w Pińsku i wstąpił do zakonu. W wieku 15 lat wysłano go do szkoły jezuitów w Lyonie, gdzie przebywał 10 lat. Po powrocie wykładał łacinę w Akademii Wileńskiej, później odbył kilkuletnią podróż po Europie, ufundowaną przez kanclerza litewskiego Czartoryskiego. Był bliskim współpracownikiem Stanisława Augusta Poniatowskiego, popierał Konstytucję 3 Maja. Nazywany jest często polskim Horacym, wydał również drukiem dzieła tego poety. Tłumaczył utwory Tacyta i Anakreonta. Sam był autorem Historii narodu polskiego oraz Dziejów prehistorycznych. Sławę przyniosły mu też satyry np. Wiek zepsuty oraz ody np. Balon.

Ciekawostki

Powstała w latach 20 XX w. na terenach Roli Pod Wierzbami, później Wierzbą, własności Bronisława Popławskiego z XVII w.

Stan obecny:

Nr 15: Willa. Jej właścicielką była Jadwiga Smosarska (1898-1971) - aktorka teatralna i filmowa, pamiętna z takich obrazów, jak "Cud nad Wisłą", "Niewolnica miłości", "O czym się nie mówi", "Iwonka", "Trędowata", "Uśmiech losu", "Ziemia obiecana", "Tajemnica starego rodu", "Grzeszna miłość", "Na Sybir", "Księżna Łowicka", "Prokurator Alicja Horn", "Czy Lucyna to dziewczyna", "Dwie Joasie", "Jadzia", "Barbara Radziwiłłówna", "Ułan Księcia Józefa" czy "Skłamałam". Ona sama narysowała architektowi szkic budynku: dziwne połączenie pałacyku włoskiego ze szwajcarskim szaletem. Charakteryzowały go rozsuwane ściany, dzięki czemu mogła dowolnie aranżować wnętrza. W czasie okupacji tajnych kompletów udzielali tu nauczyciele ze szkoły podstawowej przy ul. Narbutta, a w garderobie aktorki urządzono salę operacyjną. Po kapitulacji powstania dom zajęły oddziały RONA, niszcząc i demolując wnętrza. Po wojnie, w odremontowanym budynku umieszczono

Przedszkole nr 28, które artystka odwiedziła kilkakrotnie.

Nr 18: Kamienica. Jej właścicielami byli kolejno Mieczysława Laskowska, Leokadia Wrzosek i Maria Sobańska. Dom miał własny garaż i ogród dla wszystkich lokatorów. Mieszkał tu przed i w czasie wojny Jan Emil Skiwski (1894-1956) - pisarz, publicysta, krytyk literacki, ale i kolaborant, za co pewnego dnia pod koniec wojny zniknął (potajemnie uciekł do Krakowa obawiając się wkraczającej do miasta Armii Czerwonej), a jego okazała biblioteka została rozrzucona po okolicy.

Nr 20: Willa Koszczyc-Witkiewicza. Powstała w latach 1938- 1939 dla rodziny Witkiewiczów: małżeństwa Jana i Henryki, jego siostry Marii, jej dwóch synów z rodzinami oraz córki Henryki z męża Szandomirskiej. Zaprojektował ją Jan Koszczyc-Witkiewicza (1882-1958) - architekt i konserwator zabytków, spokrewniony z Emilią Plater (przez matkę) oraz Stanisławem Ignacym Witkiewiczem (stryjeczny brat). Modernistyczny budynek z charakterystyczną dekoracją w stylu art deco wykonana z cegły klinkierowej zostały zamieszkały w stanie surowym, gdyż wykończeniom przeszkodził wybuch II wojny światowej. Całkowicie zniszczona podczas Powstania Warszawskiego, została odbudowana w 1948 roku przez Centralę Handlową Przemysłu Chemicznego. Wówczas to jej twórca otrzymał zgodę na zajęcie jedynie dwóch pokoi na parterze budynku.

Data nadania nazwy: 1926.09.27
